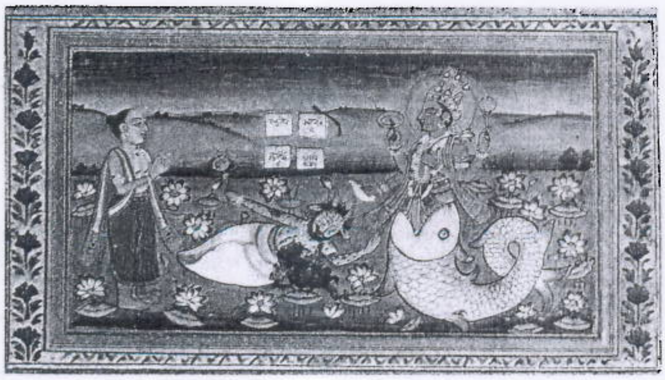

▲
विधी कारणे जाहला मत्स्य वेगीं ।
धरी कूर्म रूपें धरा पृष्ठभागीं ॥
॥ म. श्लो. १२० ॥

जना रक्षणा कारणे नीचयोनी ।
नुपेक्षी कदा रामदासाभिमानी ॥
॥ म. श्लो. १२० ॥ ▼

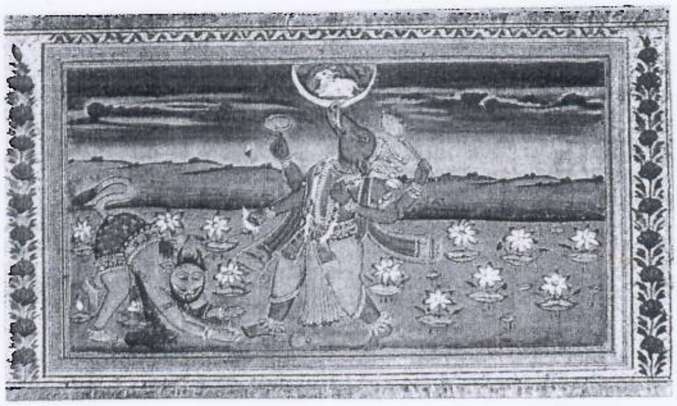

श्री कल्याण स्वामी यांचे हस्ताक्षरांतील

मनाचे श्लोक

श्री समर्थ वाग्देवता मंदिर धुळे या संस्थेचे विश्वस्तांचे सौजन्याने
हे श्लोक प्रसिद्ध केले आहेत. त्याबद्दल आम्ही त्यांचे आभारी आहो.
- काका जोशी

प्रस्तावना

श्री समर्थ शिष्योत्तम श्रीकल्याण स्वामी यांचे हस्ताक्षरातील. हे मनाचे श्लोक प्रसिद्ध करण्यास आम्हास अत्यंत आनंद वाटत आहे. समर्थसेवक कै. शंकर श्रीकृष्णदेव संस्थापक श्रीसमर्थ वाग्देवतां मंदिर धुळे यांनी गेल्या ७५ वर्षात महाराष्ट्रांतील शेंकडो समर्थ मठ धुंडाळून श्रीसमर्थांच्या संबंधीचें अत्यंत दुर्मिळ साहित्य जमा केले. कल्याणस्वामी यांच्या डोमगांव मठांतून त्यांनी 'कल्याण पोथा' नांवाचे ९०० पानाचे त्यांचे हस्ताक्षरातील बाड मिळविले. त्याचा बाड क्रमांक ५१ आहे. श्रीसमर्थ वाग्देवता मंदिराचे हल्लींचे विश्वस्तापैकी एक श्री. आप्पासाहेब गोगटे यांना आम्ही विनंति करून हे बाड यापुढे ५०० वर्षे कसें टिकेल अशी सूचना करून हे काम आम्ही अंगावर घेतले. प्रत्येक पान सुटे करून ते प्लॅस्टिक टिकाऊ जाड पिशव्यातून भरले आणि १०० पृष्ठांचे एक अशी नऊ बाडे तयार केली. पण सर्वसामान्य जनतेला तो पहाण्यास उपलब्ध व्हावा म्हणून त्याच्या कांही तरी झेरॉक्स प्रती करून मोठ्या लायब्ऱ्या आणि समर्थ मठ यांतून ठेवाव्या असा प्रयत्न आज 2 । 2 । । वर्षे चालू आहे. आजचे मनाचे श्लोक हा त्यांतीलच एक भाग आहे. श्रीसमर्थांचे उभ्या महाराष्ट्रांत हजारो मठ भक्त-शिष्यगण आहेत. त्यांच्यासाठीच हा भाग प्रसिद्ध करीत आहो. कागद आणि मुद्रण त्यांतले त्यांत चांगले करण्याचा प्रयत्न केला आहे. या संबंधी कांही सूचना भक्त मंडळींनी केल्यास पुढील आवृत्तीत त्या सुधारू.

श्री काका जोशी , श्रीदासबोध कार्यालय
मु. पो. मसूर जि. सातारा पिन. ४१५१०६

गणाधिशजोईशसर्वागुणाचा॥मुळारंभआरंभतोनिर्गुणाचा॥
नमुशारदामुळचत्वारवाचा॥गमुपंथआनंतयाराघवाचा॥१

मनासज्जनाभक्तिपंथेंचिजावें॥तरीश्रीहरीपाविजेतोस्वभावें
जनिनींद्यतेंसर्वसोडुनिद्यावें॥जनिवंद्यतेंसर्वभावेंकरावें॥

प्रभातेमनीरामचींतीतजावा॥पुढेंवैखरीरामआधींवदावा॥
सदाचारहाथोरसांडुंनयेतो॥जनितोचीतोमानवीधन्यहोतो

मनावासनादुष्टकामानयेरे॥मनासर्वदापापबुद्धीनकोरे॥
मनाधर्मतानीतिसोडुनकोहो॥मनाअंतरीसारविचारराहो॥

मनापापसंकल्पसोडुनीद्यावा॥मनासत्यसंकल्पजीवींधरावा
मनाकल्पनातेनकोविषयांचीं॥वीकारेंघडेहोजनिसर्वचीची॥

नको रे मना क्रोध हा खेदकारी॥ नको रे मना काम नाना वीकारी
नको रे मना सर्वदा अंगीकारू॥ नको रे मना मछरु दंभ भारु॥९

मना श्रेष्ठ धारीष्ट जीवीं धरावें॥ मना बोलणें नीच सोसीत जावें
स्वयें सर्वदा नम्र वाचे वदावें॥ मना सर्व लोकांसी रे निववावें॥१०

देहे त्यागीतां कीर्ती मागें उरावी॥ मना सज्जना हेची क्रीया धरावी
मना चंदनाचे परी तां झीजावें॥ परी अंतरीं सज्जना निववावें॥११॥

नको रे मना द्रव्य तें पुढीलांचें॥ अती स्वार्थबुधी नुरे पाप सांचें॥ घ
डे भोगणें पाप ते कर्म खोटे॥ न होतां मना सारीखें दुःख मोटे॥

सदा सर्वदा प्रीती रामीं धरावी॥ दुखाची स्वयें सांडी जीवीं करावी
देहेदुःख तें सुख मानीत जावें॥ वीवेकें सदा सस्वरुपीं भरावें॥१३

जनी सर्व सुखी असा कोण आहे॥ वीचारें मना तुंची शोधुनी पाहे
मना त्वांची रे पुर्वसंचीत केलें॥ तयासारीखें भोगणें प्राप्त जालें॥

१५
मना मानसीं दुःख आणुं नको रे॥ मना सर्वदा शोक चींता नको रे॥
वीवेकें देहेबुधी सोडुनी द्यावि॥ वीदेहीपणें मुक्ती भोगीत जावी

१६
मना सांग पां रावणा काय जालें॥ अकस्मात तें राज्य सर्वै बुडालें
म्हणोनि कुडी वासना सांडी वेगीं॥ बळें लागला काळ हा पाठीलागी

१७
जीवा कर्मयोगें जनीं जन्म जाला॥ परी सेवटीं काळमूखी निमाला॥
माहाथोर ते मृत्यपंथेंची गेले॥ कितीयेक ते जन्मले आणी मेले॥

१८
मना पाहातां सत्य हें मृत्यभुमी॥ जीतां बोलती सर्वही जीव मी मी॥
चीरंजीव हे सर्वही मानीताती॥ अकस्मात सोडुनीयां सर्व जाती

मरे येक त्याचा दुजा शोक वाहे॥ अकस्मात तोही पुढें जात आहे॥
पुरेना जनीं लोभ रे क्षोभ त्यातें॥ म्हणोनी जनीं मागुता जन्म घेतें॥

१६

मनीं मानव व्यर्थ चिंता वहातें॥ अकस्मात होणार होऊनि जातें॥
घडे भोगणें सर्व ही कर्मयोगें॥ मती मंद तें खेद मानी वियोगें॥ ७॥

१७

मना राघवेंवीण आशा नको रे॥ मना मानवाची नको कीर्ति तूं रे॥
जया वर्णिती वेद शास्त्रें पुराणें॥ तया वर्णितां सर्वही श्लाघ्यवाणें

१८

मना सर्वथा सत्य सांडूं नको रे॥ मना सर्वथा मिथ्य मांडूं नको रे॥
मना सत्य तें सत्य वाचे वदावें॥ मना मिथ्य तें मिथ्य सोडूनि द्यावें

१९

बहू हिंपुटी होईजे मायपोटीं॥ नको रे मना यातना तेचि मोटी॥
निरोधें पचे कोंडिलें गर्भवासीं॥ अधोमुख रे दुःख त्या बाळकासी॥

२०

मना वासना चूकवीं येरझारा॥ मना कामना सांडि रे द्रव्यदारा॥
मना यातना थोर हे गर्भवासीं॥ मना सज्जना भेटवीं राघवासी॥

२१

मना सज्जना दीन माझें करावें॥ रघूनायकें दृढ चित्तीं धरावें॥ महाराज तो स्वामी वायुसुताचा॥ जनां उद्धरी नाथ लोकत्रयाचा॥ ७॥

२२

न बोलें मना राघवेंवीण कांहीं॥ जनीं वाउगें बोलतां सुख नाहीं॥
घडीनें घडी काळ आयुष्य नेतो॥ देहांतीं तुला कोण सोडूं पाहातो

२३

रघुनायकावीण वायां सिणावें॥ जनासारिखें व्यर्थ कां वोसणावें॥
सदा सर्वदा नाम वाचे वसो दे॥ अहंता मनीं पापिणी ते नसो दे॥ ७॥

२४

मना वीट मानूं नको बोलण्याचा॥ पुढें मागुता राम जोडेल कैचा॥
सुखाची घडी लोटतां सुख आहे॥ पुढें सर्व जाईल कांहीं न राहे॥

२५

दे दृष्टक्षणाकारणें यत्न केला ॥ पदीसेवटी कोळ घेउनी गेला ॥
करी रे मना भक्ती या राघवाची ॥ पुढें अंतरी सोडी चींता भवाची

२६ भवाच्या भयें काय भीतो षलंडी ॥ धरीं रे मैंना धीरधाकासी सांडी
रघुनायका सारीखा स्वामीसीरीं ॥ नुपेक्षी कदा कोपल्या दंडधारी

२७ दीनानाथ हा रामकोदंडधारी ॥ पुढें देखतां काळ पोटीं थरारी ॥
जेना वाक्य नेमस्त हे सत्य मानी ॥ नुपेक्षी कदा रामदासाभीमानि

२८ पदीं राघवाचे सदा ब्रीद गाजे ॥ बळें भक्तरीपु सीरी कांबी वाजे ॥
पुरी वाइली सर्व जेणें वीमानी ॥ नुपेक्षी कदा रामदासाभीमानि ॥

२९ समर्थाचीया सेवका वक्र पाहे ॥ असा सर्व भूमंडळीं कोण आहे
जयाची लीळा वर्णीती लोक तीन्ही ॥ नुपेक्षी कदा रामदासाभीमा
नि ॥ ३०

माहासंकटी सोडीले देव जेणें ॥ प्रतापें बळें आगळा सर्व गुणें ॥ ज
या तस्मरे शैलय जा षुळपाणि ॥ नुपेक्षी कदा रामदासाभीमानि

३२ अहिल्यासीळा राघवें मुक्त केली ॥ पदीं लागतां दीव्य होउनी गेली ॥
जया वर्णितां सीणली वेदवाणी ॥ नुपेक्षी कदा रामदासाभीमानि ॥

३३ वसे मेरुमांदार हे श्रृष्टीलीळा ॥ ससीसुर्य तारांगणें मेघमाळा ॥
चीरंजीव केले जनीं दास दोन्ही ॥ नुपेक्षी कदा रामदासाभीमानि ॥

३३ उपेक्षा कदा रामरूपी असेना ॥ जीवां मानवां नीश्चयें तो वसेना ॥
सीरीं भार वाहेन बोले पुराणीं ॥ नुपेक्षी कदा रामदासाभीमानि ॥

३४ असे हो जया अंतरी भाव जैसा ॥ वसे हो तया अंतरी देव तैसा ॥
अनन्यास रक्षीतसे चापपाणी ॥ नुपेक्षी कदा रामदासाभीमानी
३५

सदासर्वदादेवसंन्नीधआहे॥कृपाळुपणेंअल्पधारीष्टपाहे॥
सुखानंदआनंदकैवल्यदानी॥नुपेक्षीकदारामदासाभीमानी

सदाचक्रवाकासीमार्तंडजैसा॥उडीघालीतोसंकटींस्वामीतैसा॥
हरीभक्तीचाघावगाजेनिषानी॥नुपेक्षीकदारामदासाभीमानि

मनाप्रार्थनातुजलायेकीआहे॥रघुराजथकीतहोउनिपाहें॥अव
ज्ञाकदाहोयदर्थीनकीजे॥मनासज्जनाराघवींवस्तीकीजे॥

जयावर्णीतीवेदशास्त्रेंपुराणें॥जयाचेनियोगेंसमाधानबाणे॥
तयालागीहेंसर्वचांचल्यदीजे॥मनासज्जनाराघविंवस्तीकीजे॥

मनापाविजेसर्वहिसुखजेथे॥अतीआदरेंठेवीजेलक्षतेथें॥वी
वेकेंकुडीकल्पनापालटीजे॥मनासज्जनाराघवींवस्तीकीजे॥

४०

बहुहींडतांसौख्यहोणारनाहि॥सीणावेंपरीनातुटेहीतकाहीं
वीचारेंबरेंअंतराबोधविजे॥मनासज्जनाराघवींवस्तीकीजे॥

४०

बहुतांपरीहेंचिआतांधरावें॥रघुनाथकाआपुलेंसेंकरावें॥दी
नानाथहेंतोडरीब्रीदगाजे॥मनासज्जनाराघवींवस्तीकीजे॥

मनासज्जनायेकजीवींधरावें॥जनिआपुलेंहिततुवांकरावें॥
रघुनायेकावीणबोलोनकोहो॥सदामानसींतोनीजध्यासराहो

मनारेजनिमौन्यमुद्राधरावी॥कथाआदरेंराघवाचीकरावी॥
नसेरामतेंधामसोडुनद्यावें॥सुखालागीआरण्यसेवितजावें॥

जयाचेनिसंगेंसमाधानभंगे॥अहंताअकस्मातयेउनीलागे॥
तयेसंगतीचीजनिकोणगोडी॥जयेसंगतीनेंमतीरामसोडी॥

मनाजेघडीराघवेंवीणगेली॥जनीआपुलीतेतुंवांहाणीकेली
रघुनायेकाविणतासीणआहे॥जनिदक्षतोलक्षलाउनीपाहे

मनीलोचनीश्रीहरीतोचीपाहे॥जनीजाणताभक्तहोउनीराहे
गुणीप्रीतीराखेक्रमुसाधनाचा॥जगीधन्यतोदाससर्वोत्तमाचा

सदादेवकाजीझीजेदेहज्याचा॥सदारामनामेंवदेनीत्यवाचा॥
स्वधर्मेचीचालेसदाउत्तमाचा॥जगींधन्यतोदाससर्वोत्तमाचा॥

सदाबोलण्यासारीखेंचालतोहे॥अनेकीसदायेकदेवासीपाहे॥
सगुणीभजेलेषनाहींभ्रमाचा॥जगींधन्यतोदाससर्वोत्तमाचा॥

नसेअंतरीकामकारीवीकारी॥उदासीनजोतापसीब्रह्मचारी
नीवालामनीलेशनाहींतमाचा॥जगींधन्यतोदाससर्वोत्तमाचा॥

मदेंमत्सरेंसांडीलीस्वार्थबुधी॥प्रपंचीकनाहींजयातेंउपाधी॥स
दाबोलणेंनम्रवाचासुवाचा॥जगीधन्यतोदाससर्वोत्तमाचा॥४६॥

क्रमीवेळजोतत्वचींतानुवादें॥नलीपेकदादंभवादेंवीवादें॥करीसु
खसंवादजोउगमाचा॥जगीधन्यतोदाससर्वोत्तमाचा॥ ४७॥

सदाआर्जवीप्रीयजोसर्वलोकीं॥सदासर्वदासत्यवादीवीवेकी
नबोलेकदामीथ्यवाचात्रीवाचा॥जगीध न्यतोदाससर्वोत्तमाचा

सदासेवीआरण्यतारुण्यकाळी॥मीळेनाकदाकल्पनेचेनमेळीं
चळेनामनीनीश्चयोहटज्याचा॥जगीधन्यतोदाससर्वोत्तमाचा

नसेमानसींनष्टआशादुराषा॥वसेअंतरीप्रेमपाषापीपासा
ऋणीदेवहाभक्तीभावेंजयाचा॥जगीधन्यतोदाससर्वोत्तमाचा

दीनाचा दयाळु मनाचा मवाळु ॥ स्नेहाळु कृपाळु जनिदासपाळु
तया अंतरी क्रोध संताप कैचा ॥ जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा

५६

जगीं होईजे धन्य या रामनामें ॥ क्रीया भक्ती उपासना नीत्यनेमें
उदासीनता तत्वता सार आहे ॥ सदा सर्वदा मोकळी वृत्ती राहे ॥

५७

नको वासना वीषईं वृत्तीरुपें ॥ पदार्थीं जडे कामना पुर्वपापें ॥ स
दा राम निष्काम चींतीत जावा ॥ मना कल्पना लेष तो ही नसावा

५८

मना कल्पना कल्पीतां कल्पकोटी ॥ नव्हे रे नव्हे सर्वथा रामभेटी
मनि कामना राम नाहिं जयाला ॥ अती आदरे प्रीती नाहि तयाला

५९

मना राम कल्पतरु कामधेनु ॥ नीधी सार चींतामणी काय वानु
जयाचेनि योगे घडे सर्व सत्ता ॥ तया साम्यता काय सी कोण आतां

६०

उभा कल्पवृक्षातळिं दुःखवाहे ॥ तया अंतरीं सर्वदा तेंची आहे
जनि सज्जनि वाद हा वाढवावा ॥ पुढें मागुता शोक जीवी धरावा

६१

निजध्यास तो सर्व तुटोनि गेला ॥ बळें अंतरी शोक संताप ठेला
सुखानंद आनंद भेदें बुडाला ॥ मनी निश्चयो सर्व खेदें उडाला

६२

घरी कामधेनु पुढें ताक मागे ॥ हरीबोध सांडुनी वेवाद लागे
करीं सार चींतामणी काचखंडें ॥ तया मागतां देत आहे उदंडें ॥

६३

अती मुढ त्या दृढ बुधी असेना ॥ अती काम त्या राम चीत्तीं असेना
अती लोभ त्या क्षोभ होईल जाणा ॥ अती वीषई सर्वदा दैन्यवाणा

६४

नको दैन्यवाणें जीणें भक्ती उणें ॥ अती मुर्ख त्या सर्वदा दुःखदुणें
धरीं रे मना आदरें प्रीती रामी ॥ नको वासना हेमधामी वीरामी

६५

नव्हे सार संसार हा घोर आहे॥ मना सज्जना सत्य शोधूनि पाहे॥
जनीं वीष खातां पुढें सुख कैचें॥ करीं रे मना ध्यान या राघवाचें॥

६६
घनश्याम हा राम लावण्यरुपी॥ महा धीर गंभीर पूर्णप्रतापी॥
करी संकटीं सेवकांचा कुडावा॥ प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा॥

६७
बळें आगळा राम कोदंडधारी॥ महाकाळ विक्राळ तोही थरारी॥
पुढें मानवा किंकरा कोण केवा॥ प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा॥

सुखानंदकारी निवारी भयातें॥ जनीं भक्तिभावें भजावें तयातें॥
विवेकें त्यजावा अनाचार हेवा॥ प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा॥

६९
सदा राम नामें वदा पूर्णकामें॥ कदीं बाधिजेना पदा नित्य नेमें॥
मदालस्य हा सर्व सोडूनि द्यावा॥ प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा॥

७०

जयाचेनि नामें महा दोष जाती॥ जयाचेनि नामें गती पाविजेती॥
जयाचेनि नामें घडे पुण्यठेवा॥ प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा॥

७१
न वेचे कदा ग्रंथिचें अर्थ कांहीं॥ मुखें नाम उच्चारितां कष्ट नाहीं॥
महा घोर संसार शत्रू जिणावा॥ प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा॥

७२
देहे दंडणेचे महा दुःख आहे॥ महा दुःख तें नाम घेतां न राहे॥ सदा
सीव चिंतीतसे देवदेवा॥ प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा॥ ७३ ७३॥

बहूतांपरीं संकटें साधनाचीं॥ व्रतें दान उद्यापनें तें धनाचीं॥ दी
ना चा दयाळू मनीं आठवावा॥ प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा॥ ७४

७४
समस्तांमधें सार साचार आहे॥ कळेना तरी सर्व शोधून पाहे॥ जी
वि संशयो वाउगा तो त्यजावा॥ प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा॥

७५

नव्हे कर्म ना धर्म ना योग कांहि ॥ नव्हे भोग ना त्याग ना सांग पांहि ॥
ह्मणे दास वीस्वास नामी धरावा ॥ प्रभाते मनि नाम चींतीत जावा

७६

करी कामनी: काम या ना धरावे ॥ करी तु पस्व तु पस्वांजीवा चे ॥
करी छ दनी हूं देहे गुणगाते ॥ हरीकीर्तने नि वृती वीस्वास होते ॥

७७

आहे त्यांन रांना मवी स्वास नाहि ॥ तया पामरां बाधीजे सर्व कांही
माहा पाप तो स्वामी कैवल्य दाते ॥ वृथा वा हा एंदेह संसार चीतो

७८

मना पावना भावना राघवाची ॥ धरी अंतरी सोडीची ता भवाची ॥
भवाची जीवा मानवा भुली गेली ॥ न सवस्तु चीधारणा वेर्थ गेली ॥

७९

धरा श्रीवरा त्या हरा अंतरा ते ॥ तरा दुस्तरा त्या परा सागरा ते ॥
सरा विसरा त्या भरा दुर्भरा ते ॥ करा नीकरा त्या खरा मछ रा ते

८०

मना मछरे नाम सांडु न कोहे ॥ अती आदरे हा नीजध्यास राहो
समस्तामधे नाम हे सार आहे ॥ दुजी तुळणा तुळीतां हि न साहे ॥ ८१

८२

बहु नाम या नाम ना मी तुळेना ॥ अभाग्या नरा पामरा हे कळेना ॥
वीखा ओखधा घेतलें पार्वतीसें ॥ जीवा मानवां कीं करा को ण पुसे

८३

जेणें जाळीला काम तो राम ध्याता ॥ उमेसी अती आदरे गुण गाता
बहु ज्ञान वैराग्य सामर्थ्य जेथें ॥ परी अंतरी नाम वीस्वास तेथें ॥

८४

वीगे नेसीरी वाहीला देव राणा ॥ तयां अंतरी ध्यास रे त्यासी नेणा
नीवाला स्वयें तापसी चंद्र मोळी ॥ जीवां सोडवी नाम हा अंतकाळी

८५

भजा नाम वीश्राम या गेस्वरांचा ॥ जपु नेमी लाने मगो रीहराचा ॥
स्वयें नीववी तापसी चंद्र मोळी ॥ तुम्हा सोडवी नाम हा अंतकाळीं ॥

८६

मुखीं नाम वीश्राम तेथेंची आहे॥ सदानंद आनंद सेउनी राहे॥ त
यावीण तो सीण संदेहकारी॥ नीजधाम हे नाम सोकापहारी॥

मुखीं नाम त्या काम बाधुं सके ना॥ गुणें ईष्ट धारीष्ट त्याचें चुके ना
हरीभक्त तो शक्त कामास मारी॥ जगीं धन्य तो मारुती ब्रह्मचारी

बहु चांगले नाम या राघवाचें॥ अती साजीरें स्वल्प सोपें फुकाचें॥
करी मुळ नीर्मुळ घेतां भवाचें॥ जीवां मानवां हेंची कैवल्य साचें॥

जनीं भोजनीं नाम वाचे वदावें॥ अती आदरें गद्य घोषें म्हणावें॥
हरीचींतनें अन्न जेवीत जावें॥ तरी श्रीहरी पावीजेतो स्वभावें॥

न ये नाम वाणी तयां थोर हाणी॥ जनीं व्यर्थ प्राणी तया नाम काणी
हरीनाम हें वेदशास्त्रीं पुराणीं॥ बहु आगळें बोलीली व्यासवाणी
९०

नको वीट मानुं रघुनायकाचा॥ अती आदरें बोलीजे नाम वाचा॥
नवेंचें मुखीं सांपडे रे फुकाचा॥ करी घोष त्या जानकीवल्लभाचा

अती आदरें सर्वही नाम घोषें॥ गीरीकंदरें जाइजे दुरी दोषें॥ ह
रीतीष्टतु तो शाला नाम तोषें॥ वीशेषें हरामानसीं रामपीसें॥
९२

जगीं पाहतां देव हा अन्नदाता॥ तया लागली तत्त्वता सारचींता॥
तयाचें मुखीं नाम घेतां फुकाचें॥ मना सांग पां रे तुझें काय वेंचे॥

तीन्ही लोक जाळुं शके कोप येतां॥ नीवाला हरु तो मुखें नाम घेतां
जपे आदरें पार्वती वीश्वमाता॥ ह्मणोनी ह्मणा तेंचि हें नाम आतां
९४

अजामेळ पापी वदे पुत्रकामें॥ तया मुक्ती नारायणाचेनि नामें॥
सुका कारणें कुंटणी राम वाणी॥ मुखें बोलतां ख्याती जाली पुराणीं
९५

माहाभक्तप्रल्हादहादैत्यकुळी।।जपेनाममनामावळीनीत्यकाळी
पीतापापरुपीतयादेखवेना।।जनीदैत्यतानाममुखेह्मणेना।।
९६
मुखीनाममनाहितयासमुक्तीकेवी।।अहंतागुणेंयातनातेफुकाची।।
पुढेअंतयेईलतोदैन्यवाणा।।ह्मणोनीह्मणेरेह्मणादेवराणा।।
९७
हरीनाममनेमस्तपाखाणतारी।।बहूतारीलेमानवदेहधारी।।त
यारामनामीसदाजोविकल्ली।।वदेनाकदाजीवतोपापरुपी।।
९८
जगीधन्यवाराणसीपुण्यराशी।।तयेमाजीजातागतीपूर्वजासी
मुखनाममनामावळीनीत्यकाळी।।जीवाहीतसांगेसदाचंद्रमौळी
यथासांगरेकर्मतेंहीघडेना।।घडेधर्मतोपुण्यगांठीपडेना।।दया
पाहातांसर्वभूतींअसेना।।फुकाचेंमुखींनामतेंहीवसेना।।
१००

जयानावडेनामत्यायेमजाची।।वीकल्पेउठेतर्केत्यानर्केचीची।।
ह्मणोनीअतीआदरेंनामघ्यावें।।मुखेंबोलतांदोषजातीस्वभावें
१०१
अतीलीनतासर्वभावेंस्वभावें।।जनांसज्जनालागीसंतोषवावें।।दे
हेकारणीसर्वलावीतजावें।।सगुणीअतीआदरेंसीभजावें।।४।।
१०२
हरीकीर्तनेंप्रीतिरामींधरावी।।देहेबुधीनीरुपणीवीसरावी।।प
रद्रव्यआणीककांतापरावी।।येदर्थींमनासांडीजीवीकरावी।।
१०३
क्रीयेवीणनानापरीबोलीजेतें।।परीचीत्तदुश्चीततेंलाजवीतें।।
मनाकल्पनाधीटसैराटधांवे।।तयामानवादेवकैसेनिपावे।।७।।
१०४
वीवेकेंक्रीयाआपुलीपालटावि।।अतीआदरेंशुधक्रीयाधरावी
जनींबोलण्यासारीखेंचालबापा।।मनाकल्पनासोडीसंसारतापा
१०५

वरीश्नानसंध्याकरीयेकनीष्टा॥वीवेकेंमनाआवरीस्थानभ्रष्टा॥
दयासर्वभुतींजयामानवाला॥सदाप्रेमळूभक्तीभावेंनीवाला॥
१०८
मनाकोपआरोपणातेनसावी॥मनोबुधीसाधुसंगींवसावी॥
मनानष्टचांडाळतोसंगत्यागी॥मनाहोईरेमोक्षभागीवीभागी॥
१०९
सदासर्वदासज्जनाचेनियोगें॥क्रीयापालटेभक्तीभावार्थलागे
क्रीयेवीणवाचाळतातेनीवारी॥तुटेवादसंवादतेहीतकारी॥
जनीवादवेवादसोडुनीद्यावी॥जनीसुखसंवादसुखेंकरावा॥
जगीतोचीतोशोकसंतापहारी॥तुटेवादसंवादतोहीतकारी॥
१०९
तुटेवादसंवादत्यातेंह्मणावें॥वीवेकेंअहंभावयानेंजीणावें॥
अहंतागुणेंवादनानावीकारी॥तुटेवादसंवादतोहीतकारी॥
११०

हीताकारणेंबोलणेंसत्यआहे।हीताकारणेंसर्वशोधुनीपाहें॥
हीताकारणेंबंडपाखांडवारी॥तुटेवादसंवादतोहीतकारी॥छ॥
१११
जनीसांगतांऐकतांजन्मगेला॥परीवादवेवादतैसाचीठेला॥उ॥
ठेसंशयोवादहादंभधारी॥तुटेवादसंवादतोहीतकारी॥छ॥
११२
जनीहीनपंडीतसांडीतगेले॥अहंतागुणेंब्रह्मराक्षेसजाले॥
तयाहूनीवीसन्नतोकोणआहे।मनासर्वजाणीवसांडुनीपाहें
११३
फुकाचेंमुखींबोलतांकायवेचे।दीसंदीसआभ्यांतरीगर्वसांचे
क्रीयेवीणवाचाळतावेर्थआहे॥वीचारेंतुझातुचीशोधुनपाहे॥
११४
तुटेवादसंवादतेथेंकरावा॥वीवेकेंअहंभावहापालटावा॥ज
निबोलण्यासारीखेंआचरावें॥क्रीयापालटेंभक्तीपंथेंचीजावें॥
११५

बह्मश्रापीतां कुष्टला अंबरुसी ॥ तयाचे स्वयें श्रीहरी जन्मसोसी
दोलहाक्षीन सीधुतयाउपमानी ॥ तुपेक्षी कदा देव भक्ताभीमानी
११५
धुरुलेंकरुंबापुढें दैन्यवाणें ॥ हें पोभाकीतां दीधलीभेटीजेणें ॥
चीरंजीवनायांगणी प्रेमखाणी ॥ तुपेक्षी कदा देव भक्ताभीमानी
११६
गजेंद्र माहासंकटींवासपाहे ॥ तयाकारणें श्रीहरीधांवतांहे ॥
उडीघातली जाहाला जीवदानी ॥ तुपेक्षी कदा देव भक्ताभीमानी ॥
११८
आजामेळपापी तया अंत आला ॥ कृपाळुपणें तो जनी मुक्त केला ॥
आनाथासी आधार हा चक्रपाणी ॥ तुपेक्षी कदा देव भक्ताभीमानी
११९
वीधीकारणें जाहाला मछ्यवेगीं ॥ धरी कुर्म रुपें धरापुष्टिभागीं ॥
जना रक्षणाकारणें नीचयोनी ॥ तुपेक्षी कदा देव भक्ताभीमानी ॥
१२०

माहांभक्त प्रल्हाद हा कष्टवीला ॥ ह्मणोनी तयाकारणें सींह जाला
नयेज्वाळ विषाळ संन्नीध कोपही ॥ तुपेक्षी कदा देव भक्ताभीमानि ॥
१२१
कृपाभाकीता जाहाला वज्रपाणी ॥ तयाकारणें वामनु चक्रपाणी
द्वीजाकारणें भार्गवु च्यापपाणी ॥ तुपेक्षी कदा देव भक्ताभीमानी ॥
१२२
अहिल्यासतीलागीं आरंण्यपंथें ॥ कुढावापुढें देवबंदीत याते ॥ बळें
सोडीतां घाव घाली नीशानि ॥ तुपेक्षी कदा रामदासाभीमानि ॥ १२
१२३
तयद्रुपदीकारणें लागवेगें ॥ त्वरें धांवतु सर्व सांडुनी मागें ॥ कळीला
गी जालाअसे बोध्य मौनी ॥ तुपेक्षी कदा देव भक्ताभीमानी ॥ १४
१२४
अनाथां दीनाकारणें जन्मताहे ॥ कलंकीपुढें देव होणार आहे ॥ ज ॥
याव र्णीता सीणली वेदवाणी ॥ तुपेक्षी कदा देव भक्ताभीमानि ॥ १५ ॥
१२५

जनांकारणें देवलीळावतारी॥ बहुतांपरी आदरें वेषधारी॥ तया
नेणती ते जन पापरुपी॥ दुरात्मे महा नष्ट चांडाळ पापी॥ १२९ ५॥

जगी धन्य तो रामसुखें नीवाला॥ कथा ऐकतां सर्व तल्लीन जाला॥ दे
हेभावना रामबोधें उडाली॥ मनोवासना रामरुपी बुडाली॥ ६॥

१२७
मना वासना वासुदेवी वसों दे॥ मना कामना कामसंगी नसों दे॥ म
ना कल्पना वाउगी ते न कीजे॥ मना सज्जना सज्जनी वस्ती कीजे॥ ७॥

१२८
गतीकारणें संगती सज्जनाची॥ मती पालटे सुमती दुर्जनाची॥ रती
नायकेचा पती नष्ट आहे॥ ह्मणोनि मनातीत होउनी राहे॥ १२९ ८

मना अल्प संकल्प तोही नसावा॥ सदा सत्यसंकल्प चीत्ती वसावा
जनी जल्प वीकल्प तोही तजावा॥ रमाकांत येकांतकाळी भजावा॥

१३०

भजाया जनी पाहातां राम येकु॥ करी बाण येकु मुखी शब्द येकु॥
क्रीया पाहातां उधरे सर्व लोकु॥ धरा जानकीनायकाचा वीवेकु॥ ०

१३१
वीचारुनी बोले वीवंचुनी चाले॥ तयाचेनी संतप्त ते ही नीवाले॥ बरें
शोधील्यावीण बोलों नको हो॥ जनी चालणें शुध नेमस्त राहो

१३२
हरीभक्त वीरक्त वीज्ञानरासी॥ जेणें मानसी स्थापीलें नीश्चयासी
तया दर्शनें स्पर्शनें पुण्य जोडे॥ तया भाषणें नष्ट संदेह मोडे॥ २॥

१३३
नसे गर्व आंगी सदा वीतरागी॥ क्षमा शांती भोगी दयादक्ष योगी॥
नसे लोभ ना क्षोभ ना दैन्यवाणा॥ यहीं लक्षणीं जाणीजे योगीराणा

१३४
धरी रे मना संगती सज्जनाची॥ जेणें वृत्ती हे पालटे दुर्जनाची॥ ब
ळें भाव सद्बुधी सन्मार्ग लागे॥ माहा क्रुर तो काळ वीक्राळ भंगे॥

१३५

भयें व्यापीलें सर्व ब्रह्मांड आहे ॥ भयातीत तें संत आनंत पाहे ॥ जया
पाहातां द्वैत कांहिं दीसेना ॥ भयें मानसीं सर्वथाहि असेना ॥ १॥
१३६
जीवां श्रेष्ठ ते स्पष्ट सांगोनी गेले ॥ परी जीव आज्ञान तैसेचि गेले ॥ दे
हेबुधीचें कर्म खोटें टळेना ॥ जुनें ठेवणें मीपणें आकळेना ॥ १
१३७
भ्रमें नाडळे वीत्त तें गुप्त जालें ॥ जीवां जन्मदारीद्र ठाकूनी आलें ॥
देहेबुधीचा नीश्चयो ज्या टळेना ॥ जुनें ठेवणें मीपणें आकळेना ॥
१३८
पुढें पाहातां सर्व ही कोंदलें से ॥ आभाग्यासि हे दृश्य पाषाण भासे
आभावें कदा पुण्य गांठीं पडेना ॥ जुनें ठेवणें मीपणें आकळेना ॥
१३९
जयाचें तया चूकलें प्राप्त नाहीं ॥ गुणें गोवीलें जाहालें दुःख देहीं ॥
गुणावेगळी वृत्ती तेही वळेना ॥ जुनें ठेवणें मीपणें आकळेना ॥
१४०

ह्मणे दास सायास त्याचे करावे ॥ जनीं जाणता पाय त्याचे धरावे
गुरुअंजनेंवीण तें आकळेना ॥ जुनें ठेवणें मीपणें तें कळेना ॥ १॥
१४१
कळेना कळेना कळेना ढळेना ॥ ढळे नाढळे संशयो ही ढळेना
गळेना गळेना अहंता गळेना ॥ बळें आकळेना मीळेना मीळेना
१४२
अविद्यागुणें मानवा उमजेना ॥ भ्रमें चूकलें हीत तें आकळेना ॥
परीक्षेवीणें बांधलें दृढ नाणें ॥ परी सत्य मीथ्या असें कोण जाणे
१४३
जगीं पाहातां साच तें काय आहे ॥ अती आदरें सत्य शोधूनी पाहे ॥
पुढें पाहातां पाहातां देव जोडे ॥ भ्रमें भ्रांती आज्ञान हें सर्व मोडे ॥ १
१४४
सदा वीषयो चींतीतां जीव जाला ॥ अहंभाव अज्ञान जन्मासी आला
वीवेकें सदा स्वस्वरुपीं भरावें ॥ जीवा ऊगमीं जन्म नाहिं स्वभावें ॥ १॥
१४५

दीसलोचनितें नसेकल्पकोटी। आकस्मातआकारलेंकाळमोडी
पुढेंसर्वजाईलकांहिनराहे॥ मनासंतआनंतशोधुनीपांहे॥ ९॥
१४६

फुटेनातुटेनाचळेनाढळेना॥ सदासंचलेंमीपणेंतेंकळेना॥ त
यायेकतुपासीदुजेंनसाहे॥ मनासंतआनंतशोधुनीपांहे॥ ९॥
१४७

नीराकारआधारब्रह्मादीकांचा॥ जयासांगतांसीणलीवेदवाचा॥
वीवेकेंतदाकारहोउनीराहे॥ मनासंतआनंतशोधुनीपांहे॥ ९
१४८

जगींपाहतांचर्मचक्षीनलक्षे॥ जगींपाहतांज्ञानचक्षींनरक्षे॥
जगींपाहतापाहणेंजातआहे॥ मनासंतआनंतशोधुनीपाहे
१४९

नसेपीत ना श्वेत ना श्यामकांहि॥ नसेव्यक्तआव्यक्तनानीळ
नाहिं॥ म्हणेदासवीस्वासतामुक्तीलाहे॥ मनासंतआनंतशोधुनी
पांहे॥ १५०॥

खरेंशोधीतांशोधीतांशोधतांहे॥ मनाबोधीतांबोधीतांबोधतांहे
परीसर्वहिसज्जनाचेनियोगें॥ बरानीश्चयोपावीजेसानुरागें॥ ९
१५१

बहुतांपरींकुसरीतत्वझाडा॥ परीपाहीजेअंतरीतोनीवाडा॥ मना
सारसाचारतेंवेगळेंचे॥ समस्तांमधेंयेकतेंआगळेंचे॥ १५२ ९

नव्हेपींडज्ञानेंनव्हेतत्वज्ञानें॥ समाधानकांहींनव्हेतानमानें॥ नव्हे
योगयागेंनव्हेभोगत्यागें॥ समाधानतेंसज्जनाचेनीयोगें॥ १५३॥

माहावाक्यतत्वादीकेंपंचीकर्णें॥ खुणेपावीजेसंतसंगेंवीवर्णें॥ द्वीती
येसीसंकेतजोदाविलेतो॥ तयासांडुनीचंदुमाभावीजेतो ॥ १५४॥

दिसेनाजनीतेंचीशोधुनीपाहें॥ बरेंपाहतां गुज तेथेंचि आहे॥
करीधेउजातांकदाआडळेना॥ जनीसर्वकोंदाटलेंतेंकळेना॥ ९
१५५

म्हणे जाणता तो जनी मुर्ख पाहे ।। अतर्क्यासी तर्की असा कोण आहे ।।
जनीं मीपणें पाहतां पाहवेंना ।। तया लक्षितां वेगळें राहवेना ।।१५६

बहु शास्त्र धुंडाळीतां वाड आहे ।। जया निश्चयो येक तो हि न साहे ।।
मती भांडती शास्त्रबोधें वीरोधें ।। गती खुंटती ज्ञानबोधें प्रबोधें
१५७

श्रुती न्याय मीमांसके तर्कशास्त्रें ।। स्मृती वेद वेदांतवाक्यें वीचीत्रें
स्वयें शेष मौनावला स्थीर पाहे ।। मनां सर्व जाणीव सांडून राहे ।।
१५८

जेणे मक्षीका भक्षीली जाणीवेची ।। तया भोजनाची रुची प्राप्त कैची ।
अहंभाव ज्या मानसींचा वीरेना ।। तया ज्ञान हें अन्न पोटीं जीरेना ।।१५९।।

नको रे मना वाद हा खेदकारी ।। नको रे मना भेद नानावीकारी ।। नको रे मना सीकउं पुढीलांसी ।। अहंभाव जो राहीला तुज पासी ।।१६०।।

अहंतागुणें सर्व ही दुःख होतें ।। मुखें बोलीलें ज्ञान तें वेर्थ जातें ।। सुखी राहतां सर्व हि सुख आहे ।। अहंता तुझी तुंची शोधुनी पाहे ।।१६१।।

अहंतागुणें निती सांडी वीवेकी ।। अनीती बळें श्लाघ्यता सर्वलोकीं ।।
परी अंतरीं सर्व ही साक्ष येते ।। प्रमाणांतरें बुद्धि सांडुनी जाते ।।१६२।।

देहेबुधी चा निश्चयो दृढ जाला ।। देहातीत तें हित सांडीत गेला ।। देहेबुद्धि ते आत्मबुधी करावी ।। सदा संगती सज्जनाची धरावि ।।१६३।।

मनें कल्पीला वीषयो सोडवावा ।। मनें देव निर्गुण तो वोळखावा ।। मनें कल्पीतां कल्पना ते सरावि ।। सदा संगती सज्जनाची धरावी ।।१६४।।

देहादीक प्रपंच हा चींतीयेला ।। परी अंतरीं लोभ नीश्चीत ठेला ।। हरी चींतनें मुक्ती कांता वरावि ।। सदा संगती सज्जनाची धरावि ।।१६५।।

अहंकारवीस्तारयादेह्याचा॥स्त्रीयापुत्रमीत्रादीकेंमोहत्यांचा
बळेंघ्रानीहेजन्मवीताहणावि॥सदासंगतीसज्जनाचीधरावी॥ ७
१६६
बराणीश्वयोग्याश्वनाचाकरावो॥ह्मणेदाससंदेहतोवीसरावा॥
घडीनेघडीसार्थकाचीकरावी॥सदासंगतीसज्जनाचीधरावी॥ ॥
१६७
कवीवृतीजोसंततोसंतजाणा॥दुराषागुणेजोनव्हेदैन्यवाणा॥
उपाधीदेहबुधीतेवाढवितें॥परीसज्जनाकेवीबाधुशकेतें॥ ७॥
१६८
नसेअंतआनंतसंतांपुसावा॥अहंकारवीस्तारहानेरसावा॥गुणें
वीणनीर्गुणतोआठवावा॥देहेबुधीचाआठउनाठवावा॥ १६९ ७
धे देहेबुधीदेज्ञानबोधेयजावी॥वीवेकेंतयेवस्तुचीभेटीघ्यावी॥तदा॥
कारहेवृत्तीनाहिंश्वभावें॥ह्मणोनीसदातेचीशोधीतजावें॥७ ७
१७०

असेसारसाचारतेंचोसलेंसे॥येहींलोचनीपाहतांदृष्यभासे॥नी
राभासनिर्गुणतेंआकळेना॥अहंतागुणेंकल्पीतांहीकळेना॥
१७१
स्फुरेवीघ्रहीकल्पनातेंआवीद्या॥स्फुरेब्रह्मरेजाणमायासुवीद्या॥
मुळीकल्पनादोरुपेतेचीजाली॥वीवेकेंतरीसस्वरुपीमीळाली॥
१७२
स्वरुपीउदेलाअहंकाररादो॥तेणेंसर्वआछ्यादीलेंव्योमपाहो॥
दीशापाहतांनीतनिशावाढतांहे॥वीवेकेंवीचारेवीवेचुनीपाहे॥
१७३
जयाचक्षुनेंलक्षीतांलक्षवेना॥भवाभक्षीतारक्षीतांरक्षवेना॥क्ष
यातीततोआक्षेमोक्षदेतो॥दयादक्षतोसाक्षीनेपक्षघेतो॥ ७॥
१७४
वीधीनीर्मीतांलीहीतोसर्वभाळीं॥परीलीहीताकोणत्याखेकपाळीं॥
हरुजाळितोलोकसंव्हारकाळीं॥परीसेवटीशंकराकोणजाळी
१७५

जगींद्वादशादीत्यहेरुद्रअक्रा॥असंख्यातसंख्याकरीकोणशक्रा॥
जगींदेवधुंडाळितांआढळेना॥जनींमुख्यतोकोणकैसाकळेना॥
१७५

तुटेनाफुटेनाकदादेवराणा॥चळेनाढळेनाकदादैन्यवाणा॥क
ळेनाकळेनाकदालोचनासी॥ वसेनादीसेना जनींमीप
णासी॥१७७

जयामानलादेवतोपुजीताहे॥परीदेवशोधुनीकोण्हीनपाहे॥
जगींपाहतांदेवकोट्यानकोटी॥जयामानलीभक्तीजेतेचीमोटी
१७८

तीन्हीलोकजेथुनीनीर्माणजाले॥तयादेवरायासीकोण्हीनबोले॥
जगींथोरलादेवतोचोरलासे॥गुरुवीणतोसर्वथाहीनदीसे॥ ॥
१७९

गुरुपाहतांपाहतांलक्षकोटी॥बहुसालमंत्रावळीशक्तीमोटी॥
मनीकामनाचेटकेंधातमाता॥जनीवेर्थरेतोनदेमुक्तीदाता॥ ॥
१८०

नव्हेचेटकीचाळकुद्रव्यभोंदु॥नव्हेनिंदकुमत्सरुभक्तीमंदु॥
नव्हेउन्मतुवेसनीसंगबाधु॥जनींज्ञानियातोचीसाधुआगाधु॥
१८१

नव्हेवाउगीचाहुटीकामपोटी॥क्रीयेवीणवाचाळतातेचीमोटी
मुखेबोलील्यासारीखेचालताहे॥मनासद्गुरुतोचीशोधुनीपाहे॥
१८२

जनीभक्तज्ञानीविवेकीविरागी॥कृपाळुमनस्वीक्षमावंतयोगी
प्रभुदक्षव्युत्पन्नचातुर्यजाणे॥तयाचेनयोगेसमाधानबाणे
१८३

नव्हेतेंचीजालेंनसेतेंचीआलें॥कळोंलागलेंसज्जनाचेनिबोलें॥
अनीर्वाच्यतेंवाच्यवाचेवदावें॥मनासंतआनंतशोधीतजावें॥ ॥
१८४

लपावेंअतीआदरेंरामरुपीं॥भयातीतनीश्चींतयेस्वस्वरुपीं॥क
दातोजनीपाहतांहीदिसेना॥सदाऐक्यतोभीन्नभावेंवसेना॥ ॥
१८५

सदासर्वदानामसंन्नीधआहे ॥ मनासज्जनासत्यघेउनपांहें ॥
सुखंदीतभेटीरघुराजयोगु ॥ मनासांडीरेमीपणाचावीयोगु ॥
१८६
भुतेपींडब्रह्मंडहेऐक्यआहे ॥ परीसर्वंहीसूक्ष्मरुपीनसाहे ॥ म
नीभासलेसर्वकांहिंपाहावें ॥ परीसंगसोडुनीसुखीनाहावें ॥ ७ ॥
देहभानहेज्ञानशास्त्रेंखुडावें ॥ वीदेहीपणेंभक्तीमार्गेंवीजावें ॥
वीरक्तीबळेंनींद्यसर्वेंतजावें ॥ परिसंगसोडुनिसुखेंनाहावें ॥
१८८
महिनिर्मीलीदेवतोवोळखावा ॥ जयापाहातामोक्षुतत्काळजीवा ॥
तयानिर्गुणालागीगुणीपाहावें ॥ परिसंगसोडुनिसुखेंनाहावें ॥ १८९ ॥
नव्हेकार्यकर्तानव्हेसृष्टीभर्ता ॥ पसेहूनपर्तानलींपेवीवर्ता ॥ तयानि
र्वीकल्पासिकल्पीतजावें ॥ परीसंगसोडुनिसुखेंनाहावें ॥ १९० ॥

देहेबुधीचानीश्चयोज्याटळेना ॥ तयाज्ञानकल्पांतकाळींकळेना
परब्रह्मतेमीपणेंआकळेना ॥ मनीसुन्यआज्ञानहेमावळेना ॥
१९१
मनानाकळेनाढळेरुपज्याचें ॥ दुजेवीणतेंध्यानसर्वोत्तमाचें ॥
तयाखुणतेहीणदृष्टीनपाहे ॥ तेथेंसंगतीसंगदोनिनसाहे ॥
१९२
नव्हेजाणतानेणतादेवराणा ॥ नयेवर्णितांवेदशास्त्रांपुराणा ॥
नव्हेदृश्यआदृश्यसाक्षीतयाचा ॥ श्रुतीनेणतीनेणतीअंतयाचा
१९३
वसेहृदईदेवतोकोणकैसा ॥ पुसेआदरेंसाधकुप्रश्नऐसा ॥
देहेटाकीतांदेवकोठेंराहातो ॥ परीमागुतागवकोठेंपाहातो
१९४
वसेहृदईदेवतोजाणऐसा ॥ नभाचेंपरीव्यापकुजाणतैसा ॥
सदासंचलायेतनाजातकांही ॥ तयावीणकोठेंरीताठावनाहिं
१९५

नभीवावरेजोअणुरेणुकांही॥रीताठावत्यावेगवीणनाही॥
तयापाहातांपाहातांतेंचीजालें॥तेथेंलक्षआलक्षसर्वेंबुडालें

१९६

नभासारीखेंरुपयाराघवाचें॥मनींचींतीतांमुळतुटेभवाचें॥
तयापाहातांदेहबुधीउरेना॥सदासर्वदाआर्तपोटींपुरेना॥५॥

१९७

नभेंव्यापीलेंसर्वश्रुष्टीसपाहे॥रघुनायकाउपमातेनसाहे॥
दुजेवीणजोतोचितोहास्वभावें॥तयाव्यापकुव्यर्थकैसेंम्हणावें॥१९८॥

अतीजीर्णवीस्तीर्णतेंरुपआहे॥तेथेंतर्कसंपर्कतोहीनसाहे॥अ
हं तागुणेंतेंहटनकाव्यसापें॥जेवीणजेखुणास्वामीप्रतापें॥१९९॥

कळेआकळेरुपतेंज्ञानहोतां॥तेथेंआटलीसर्वसाक्षीअवस्था॥
मनाउन्मनीशब्दकुंठीतराहे॥तोगेतोचीनारामसर्वत्रपाहे॥५॥

२००

कदावोळखीमाजीदुजेंदीसेना॥मनीमानसीद्वैतकांहीवसेना॥
बहुतांदीसांआपुलीभेटीजाली॥वीदेहीपणेंसर्वकायानीवाली॥

२०१

मनागुजरेतुजहेंप्राप्तजालें॥परीअंतरीपाहीजेयत्नकेलें॥
सदाश्रवणेंपावीजेनीश्चयासी॥धरीसज्जनसंगतीधन्यहोसी॥

२०२

मनासर्वहीसंगसोडुनित्यावा॥अतीआदरेसज्जनाचाधरावा॥
जयाचेनीसंगेंमाहादुःखभंगे॥जनीसाधनेंवीणसन्मार्गलागे॥

२०३

मनासंगहासर्वसंगासतोडी॥मनासंगहामोक्षतत्काळजोडी॥
मनासंगहासाधकासीप्रसोडी॥मनासंगहाद्वैतनीःशेषमोडी॥

२०४

मनाचीशतेंऐकतांदोषजाती॥मतीमंदतेसाधनायोग्यहोती॥
चढेज्ञानवैराग्यसामर्थ्यअंगी॥म्हणेदासवीस्वाससत्ताभुक्तीभोगी॥

२०५

ईतीश्रीमनाचेश्लोकसंपुर्णदोनीसेंपांचसमास॥ ५॥ ५॥

सूचना :- या मनाचे श्लोकांत कांही शब्द आर्टिस्ट कडून आम्हास तयार करून घ्यावे लागले आहेत. तेवढे शब्द श्रीकल्याण स्वामीचे मूळ हस्ताक्षरातले नव्हेत. ते खालील प्रमाणे:- (श्लोक १) 'ईश' (४) पाद २ पासून सर्वश्लोकावर हरताळ लावला आहे. आम्ही तो दुसरा बसविला आहे. (५) पाद ३ मना. (१४) मूखी, निमाला (१८) वर्णीती (४१) काहीं (४२) चि आतां धरावे (हरताळ) (४६) मूळ - लागे खोडून समासांत 'राखे' आहे. (५१) 'सांडिला' या शब्दातील 'ली' च्या वेलांटीवर हरताळ आहे तरी पण फोटोमध्ये ती स्पष्ट दिसते. (५५) पाषा शब्दातील 'पा' समासात आहे. (७३) चिं(ती) त यांतील 'ती'. (१४८) 'आधार' (१५०) 'ना स्वेल ना' (१५९) 'जाणता' 'तया लक्षितां' 'वेगळे राहवेना' (१७०) ज्ञानबोधे त्यजावी.

श्लोक २०१ ते २०५
इति श्री मनाचे श्लोक

▲
गजेन्द्रु महासंकटी वास पाहे ।
तया कारणें श्रीहरी धांवताहे ।।
।। म. श्लो. ११८ ।।

अनाथा दिना कारणें जन्मताहे ।
कलंकी पुढे देव होणार आहे ।।
।। म. श्लो. १२५ ।। ▼